

<https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-39-28>

УДК 342.9

Д. С. РИНДИЧ

аспірантка кафедри державно-правових дисциплін

юридичного факультету

E-mail: dsryndych@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0671-5838>

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

м. Харків, 61022, майдан Свободи, 4

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОСІБ, ЯКІ ПРИДАТНІ ДО ВИКО- НАННЯ ВІЙСЬКОВОГО ОБОВ'ЯЗКУ В УКРАЇНІ

АНОТАЦІЯ. *Вступ.* Внаслідок повномасштабної агресії проти України вагоме значення та місце займають Збройні Сили України, призначенням яких є захист нашої держави, її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності.

Актуальність. У сучасних умовах розвитку Української держави гостро постало питання формування ефективної системи управління забезпеченням оборони та національної безпеки. У світлі цього, до чинного законодавства було внесено значну кількість змін, спрямованих на вдосконалення організації та функціонування Збройних Сил України. Не стало винятком і питання унормування адміністративно-правового статусу осіб, які придатні до виконання військового обов'язку, у тому числі в умовах запровадження правового режиму воєнного стану.

Мета полягає у дослідженні засад адміністративно-правового статусу осіб, які придатні до виконання військового обов'язку.

Основні результати дослідження. У цій статті розглядаються законодавчі підходи до сучасного розуміння понять «військовозобов'язаний» та «військовослужбовець», обумовлені запровадженням воєнного стану в Україні. Звертається увага на те, що ці тлумачення залишаються суперечливими в національному законодавстві, тому аналізуються теоретичні підходи юристів-науковців до розуміння цих понять. Було порушено питання про придатність новобранця до військової служби.

Для кращого розуміння поняття «військовозобов'язаний» представлені наукові позиції щодо його притаманних характерних рис. Акцент робиться на адміністративно-правовому статусі військовослужбовця, що становить сутність правовідносин у рамках військової служби та є складним механізмом, оскільки наділений багатокomпонентною структурою, що відображається в законодавчій системі нормативно-правових актів.

Висновки. На основі аналізу сучасних досліджень та чинного українського законодавства пропонується власне тлумачення поняття військовозобов'язаного та військовослужбовця. Запропоновані тлумачення, порівняно з тими, що наразі прописані в законодавстві, вважаються ширшими та більш доцільними, оскільки вони включають складові, що не залежать від волі особи та через норми права надають можливість заохочувати осіб до виконання своїх конституційних обов'язків щодо захисту/оборони України, а також притягувати до відповідальності тих, хто ухиляється від цього військового обов'язку.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: адміністративно-правовий статус, військовий обов'язок, військовозобов'язаний, військово-службові відносини.

Як цитувати: Риндич Д. С. Адміністративно-правовий статус осіб, які придатні до виконання військового обов'язку в Україні. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Право»*. 2025. Вип. 39. С. 265-270. <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-39-28>

In cites: D. S. Ryndych (2025) Administrative and legal status of persons fit for military duty in Ukraine *The Journal of V.N. Karazin Kharkiv National University, Series "Law"*, (39), P. 265-270. <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-39-28> (in Ukrainian)

Вступ. Протягом чотирьох років поспіль триває жорстка війна в Україні, де гинуть десятки й сотні воїнів на день.

У зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації проти України Указом Президента України, згідно з п. 20 ч. 1 ст. 106 Конституції України та Закону України «Про правовий режим воєнного стану», був введений воєнний стан (Указ затверджено

Законом від 24.02.2022 № 2102-IX із наступними змінами про продовження дії воєнного стану).

За таких умов, важливість української армії (Збройних Сил України) для захисту нашої держави, її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності, є ще важливішим, що актуалізувало питання правового статусу даного військового формування зага-

лом й адміністративно-правового статусу осіб, які придатні до виконання військового обов'язку в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання військової служби й статусу військовослужбовців вивчали: В. М. Александров, І. М. Волков, І. Ф. Корж, В. Й. Пашинський, О. С. Полякова, С. О. Іщенко, В. П. Коваль, В. П. Кононець та ін.

Аналіз наукових досліджень щодо адміністративно-правового статусу військовослужбовця взагалі надає можливість відзначити, що вітчизняні науковці досить ґрунтовно розробили різні аспекти даного питання, проте, через свою актуальність воно набуває науковий інтерес.

Метою статті є аналіз адміністративно-правового статусу осіб, які придатні до виконання військового обов'язку в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під час воєнного стану, який діє вже певний час через вторгнення держави-агресора, конституційний обов'язок захищати свою батьківщину набув вагомого значення для нашої держави. Від початку 2014 р. державне керівництво оголошувало кілька хвиль мобілізації. І зараз це питання стало ще гострішим і актуальнішим, тому що за роки незалежності Україна докорінно змінилася, змінилося ставлення людини до себе, до країни, до державних органів і виникли інші правовідносини, які ґрунтуються на праві приватної власності. Особливо відбулись зміни щодо ставлення українців до представників центрів комплектування й соціальної підтримки, які зіштовхнулися з прогалинами в законодавстві, іноді з суперечностями в різних нормативних актах та прихованим опором з боку громадськості, державних органів та приватних компаній.

Особливо це помітно зараз, коли ми стали свідками того, як до війська забирають усіх «хто хоче». Люди стають розумнішими, юридично освіченішими, прискіпливішими до юридичних термінів і визначень.

Однією з таких прогалин є визначення поняття «військовозобов'язаний», яке сьогодні широко використовується в різних галузях права, починаючи від реєстрації місця проживання особи, ведення особистого військового обліку на підприємствах, в установах, організаціях, прийняття/звільнення з роботи тощо [1, с. 51].

Отже, розгляд цього питання необхідно розпочати з того факту, що до сьогодні тлумачення понять «військовозобов'язаний» та «військовослужбовець» у національному законо-

давстві є суперечливим, і саме тому вчені-юристи приділяли та продовжують приділяти велику увагу цим поняттям.

Згідно з ч. 9 ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», військовозобов'язаними вважаються «особи, які перебувають у запасі для комплектування Збройних сил України та інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави» [2].

Визначаючи поняття «військовозобов'язаний», важливо звернути увагу на його ключову характеристику – перебування у запасі. Так, згідно з ч. 1 ст. 27 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», «у запас Збройних сил України та інших військових формувань зараховуються громадяни України, які придатні за станом здоров'я до проходження військової служби в мирний або воєнний час і не досягли граничного віку перебування в запасі. Вони перебувають на військовому обліку у відповідних районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки та відповідних органах інших військових формувань» [2].

Дана законодавча норма містить у собі дві необхідні умови для перебування у запасі: придатність до військової служби за станом здоров'я та граничний вік перебування у запасі.

Відносно другої обов'язкової умови, то в даному випадку все є зрозумілим, оскільки вік особи визначається шляхом співставлення, тобто якщо вік особи перевищує встановлений законом вік, вона не може перебувати в запасі.

Не все однозначно і з першою умовою (придатність до військової служби за станом здоров'я). Як швидко визначити придатність до військової служби всього за кілька годин? Тут слід апелювати до Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», до ст. 70, де вказано, що «військово-лікарська експертиза визначає придатність до військової служби призовників, військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, встановлює причинний зв'язок захворювань, поранень і травм із військовою службою та визначає необхідність і умови застосування медико-соціальної реабілітації та допомоги військовослужбовцям.

Військово-лікарська експертиза здійснюється військово-лікарськими комісіями, які створюються при територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, а також при закладах охорони здоров'я Міністерства оборони України, Міністерства внут-

рішніх справ України, Служби безпеки України, за потреби - інших органів або військових формувань сектору безпеки і оборони, визначених частиною другою статті 12 Закону України "Про національну безпеку України".

Військово-лікарські комісії також можуть створюватися при державних та комунальних закладах охорони здоров'я [3].

Варто вказати, що наразі немає рішень уряду України щодо організації військово-лікарських експертиз. Однак ці експертизи, що встановлюються різними міністерствами та відомствами, залишаються чинними. Для прикладу, є Наказ Міністерства оборони України від 14 серпня 2008 року № 402 «Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України» зі змінами [4]. Цей Наказ передбачає наступне: п. 3.2., що регламентує, що новобранці, залежно від категорії запасу, спеціальності військового обліку та призначення, підлягають повторному огляду ВЛК. Крім того, офіцери запасу підлягають повторному огляду у відповідній ВЛК під час наступної атестації, а рядові, сержанти та старшини запасу ВЛК – повторному огляду у разі зміни призначення.

Якщо резервісти та військовозобов'язані проходять медичний огляд під час мобілізації та/або воєнного стану, довідка з висновком про придатність до військової служби дійсна протягом одного року [5].

Зауважимо, що в законах України «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про оборону» та «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» є чітке визначення поняття «військовозобов'язаний» – громадянин України, котрий перебуває у запасі ЗСУ, а за відсутності реального військово-лікарського огляду такі особи чоловічої статі перебувають у стані невизначеності, відповідно не можуть перебувати в запасі та завідомо не підлягають проходженню військової служби.

Щодо військовослужбовців, то згідно з ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» йдеться про осіб, які «проходять військову службу у Збройних Силах України, інших військових формуваннях, створених відповідно до законів України, а також у спеціальних правоохоронних органах, Державній спеціальній службі транспорту, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, посади яких обіймають військовослужбовці» [2].

Щодо військового обов'язку громадяни України поділяються на такі категорії:

допризовники – особи, які підлягають взяттю на військовий облік;

призовники – особи, які взяті на військовий облік;

військовослужбовці – особи, які проходять військову службу;

військовозобов'язані – особи, які перебувають у запасі для комплектування Збройних Сил України та інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави;

резервісти – особи, які проходять службу у військовому резерві Збройних Сил України, інших військових формувань і призначені для їх комплектування у мирний час та в особливий період.

До категорії військовослужбовців прирізняються іноземці та особи без громадянства, які відповідно до закону проходять військову службу у Збройних Силах України [2].

Окремою тезою є сутність військово-службових відносин, що становлять підставу для виникнення адміністративно-правового статусу осіб, які є придатними до військової служби. Науковець інституту військової служби І. Ф. Корж визначає військово-службові відносини, зосереджуючись на їх адміністративно-правовій природі: «Це специфічний вид адміністративно-правових відносин, які відповідно до вимог правової норми починаються, розвиваються та закінчуються між їх учасниками за наявності певних юридичних фактів». Відносини, пов'язані з проходженням військової служби, складаються між військовослужбовцем та військовими організаціями (органами) щодо: вступу на військову службу; призначення на військові посади; здійснення військовослужбовцем своїх службових прав та обов'язків; присвоєння військового звання; зміна військово-службових відносин (припинення військової служби); проходження професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації; соціальний та правовий захист військовослужбовців; припинення військово-службових відносин; притягнення військовослужбовців до юридичної відповідальності [6, с. 86–87].

Отже, військовослужбовець – це особа, інтегрована в систему військово-службових відносин, що складаються в межах військового управління. Тому домінуюче місце серед норм різних галузей права, що регулюють ці відносини, відповідає нормам адміністративного права.

Таким чином, військовослужбовці стають суб'єктом військово-адміністративних правовідносин, серед яких є військово-службові відносини, що виникають навколо організації та проходження військової служби.

У свою чергу, сутність поняття військовослужбовця І.Ф. Корж трактує завдяки наявності в ньому наступних визначальних характеристик:

1) це фізична особа, яка досягла повноліття; курсанти військових вищих навчальних закладів, вищих навчальних закладів, включаючи військові інститути, військово-навчальні факультети, військово-навчальні кафедри та військово-навчальні кафедри можуть бути віком до вісімнадцяти років;

2) особа, яка володіє державною/українською мовою;

3) особа, яка відповідає медичним вимогам, встановленим державою;

4) особа, яка відповідає законодавчим вимогам до військової служби та вимогам, що виникають під час її проходження;

5) особа, яка пройшла допризовну підготовку/підготовку з військово-технічних спеціальностей;

6) особа, яка обіймає військову посаду у встановленому законом порядку та виконує певні завдання, передбачені для цієї посади;

7) особа, яка має відповідне військове звання, що присвоюється відповідно до займаної посади;

8) особа, яка має зовнішні ознаки військовослужбовця: військову форму та знаки розрізнення, розроблені Міністерством оборони України, іншими військовими формуваннями та затверджені Урядом України;

9) особа, яка, маючи громадянство України, особисто складає Військову присягу на вірність народу України та скріплює її своїм особистим підписом [6, с. 36–38].

Аналізуючи наведене, особи, які придатні до виконання військового обов'язку в силу мобілізаційних заходів або вступаючи до лав військової служби добровільно, набувають адміністративно-правового статусу військовослужбовця. Адміністративно-правовий статус особи, яка придатна до виконання військового обов'язку є спеціальним правовим статусом.

Відносно фактичної підстави виникнення військово-службових відносин за контрактом, то В.М. Александров вказує на юридичний факт, який має зв'язок з початком військової служби, особливо набрання ним чинності про початок її проходження.

Вчений резюмував, що «повноцінно військово-службові відносини виникають із зарахуванням осіб до списків військової частини, прийняттям Військової присяги та призначенням на військову посаду» [7, с. 10].

Дана позиція виглядає не зовсім правильною, оскільки в п. 12 ст. 2 Закону України

«Про військовий обов'язок і військову службу» законодавцем встановлено: «Кожен громадянин України, вперше вступаючи на військову службу до Збройних сил України, інших військових формувань, особисто складає Військову присягу на вірність Українському народу і скріплює її власноручним підписом» [3]. Цей закон також передбачає початок військової служби, що жодним чином не пов'язано зі складанням Військової присяги. Таким чином, початок і кінець військової служби встановлені у ст. 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», згідно з якою початком військової служби визнається:

1) день відправлення до навчальної частини (центру) з територіального центру комплектування та соціальної підтримки (збірного пункту) - для громадян, які направлені для проходження базової військової служби;

2) день зарахування до списків особового складу військової частини (військового навчального закладу, установи тощо) - для громадян, прийнятих на військову службу за контрактом, у тому числі військовозобов'язаних, які перебувають на зборах, та резервістів під час мобілізації;

3) день призначення на посаду курсанта закладу фахової передвищої військової освіти, вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу закладу вищої освіти - для громадян, які не проходили військову службу, та військовозобов'язаних;

4) день відправлення у військову частину з відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або день прибуття до Центрального управління або регіонального органу Служби безпеки України, відповідних підрозділів розвідувальних органів України - для громадян, призваних на військову службу під час мобілізації, на особливий період та на військову службу за призовом осіб офіцерського складу;

5) день зарахування до списків особового складу військової частини - для громадян України, які проходять службу у військовому резерві за контрактом, зараховані під час такої служби до військового оперативного резерву та призиваються на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, для громадян України, які добровільно прибули до військової частини для проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період;

6) день відправлення у військову частину з відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки

льної підтримки або Центрального управління або регіонального органу Служби безпеки України, відповідних підрозділів розвідувальних органів України - для громадян України, які зараховані до військового оперативного резерву після їх звільнення з військової служби та призиваються на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період [2].

Закінченням військової служби є день виключення військовослужбовця зі списків особового складу військової частини (військового навчального закладу, установи тощо) у порядку, встановленому положеннями про проходження військової служби громадянами України.

Враховуючи все вищезазначене, вважається за необхідне модифікувати тлумачення терміна «військовозобов'язаний», визначивши його наступним чином: військовозобов'язаним (-ою) вважається будь-який чоловік з громадянством України, який досяг віку від 18 до 60 років, а також будь-яка жінка, яка отримала військову спеціальність віком від 18 до 55 років.

Громадяни України, які, незважаючи на проходження військово-лікарського огляду, визнані непридатними до військової служби, не є військовозобов'язаними.

На нашу думку, запропоноване тлумачення є ширшим, ніж те, що передбачено наразі законодавством.

Водночас, таке тлумачення включає складові, які не залежать від волі окремої особи, а отже, через норми права надають можливість заохочувати особу до виконання конституційних обов'язків щодо захисту/оборони України, а тих, хто ухиляється від цього війсь-

кового обов'язку, притягувати до відповідальності.

Стосовно поняття «військовослужбовець», то ми розуміємо його як особу, яка проходить військову службу в одному з українських військових формувань, одночасно виконує спеціальну державну службу відповідно до чинного законодавства України, здійснює оборону держави та спрямовує власну професійну діяльність на виконання функцій/завдань, покладених на таку службу Конституцією України та законами України. Сутність військовослужбових правових відносин формує відповідний правовий статус/правове становище військовослужбовця.

Враховуючи викладене, на наш погляд, адміністративно-правовий статус осіб, які придатні до виконання військового обов'язку – це спеціальний статус чоловіка, що має громадянство України, який досяг віку від 18 до 60 років, та/або жінки, котра закінчила військові спеціальності у віці від 18 років до 55 років, придатна за станом здоров'я до проходження військової служби, що передбачено адміністративно-правовими нормами спеціального законодавства у військовій сфері.

Висновки. Режим воєнного стану, за якого українське суспільство живе вже четвертий рік поспіль, диктує нашій державі новітні тенденції побудови ЗСУ, що зумовлено необхідністю якісних змін у механізмі забезпечення прав як військовозобов'язаних, так і військовослужбовців. Не стали винятком і адміністративно-правові механізми, що забезпечують останнім юридичні можливості для реалізації своїх суб'єктивних прав та виконання суб'єктивних обов'язків, покладених на них державою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пасічніченко О.П. Спеціальний суб'єкт «військовозобов'язаний», поняття, недосконалість визначення. *Злочини проти громадської безпеки та кримінально-правова політика держави в умовах гібридної війни: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*, м. Київ, 22 грудня 2017 р. Київ : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2017. 144 с.
2. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 р. № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#n3>
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 р. № 2801-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
4. Наказ Міністерства оборони України «Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України» від 14.08.2008 р. № 402. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1109-08#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період» від 16 травня 2024 р. № 560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2024-п#Text>
6. Корж І. Ф. Військова служба в Україні: вступ, просування, припинення: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2004. 222 с.
7. Александров В.М. Військова служба як особливий вид державної служби в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2009. 20 с.

Стаття надійшла до редакції 20.04.2025

Стаття рекомендована до друку 27.05.2025

D. S. RYNDYCH

PhD of state and legal disciplines, faculty of law

E-mail: dsryndych@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0671-5838>

V.N. Karazin Kharkov National University

Kharkiv, 61022, Svobody square, 4

ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF PERSONS FIT FOR MILITARY DUTY IN UKRAINE

ANNOTATION. *Introduction.* As a result of the full-scale aggression against Ukraine, the Armed Forces of Ukraine, whose purpose is to protect our state, its sovereignty, territorial integrity and inviolability, have assumed significant importance and place.

Actuality. In the current conditions of the development of the Ukrainian state, the issue of forming an effective system of management of defense and national security has become acute. In light of this, a significant number of changes have been made to the current legislation aimed at improving the organization and functioning of the Armed Forces of Ukraine. The issue of normalizing the administrative and legal status of persons who are suitable for military service, including in the conditions of the introduction of the legal regime of martial law, was no exception.

The goal is to study the principles of the administrative and legal status of persons who are eligible for military service.

Main results of the research. This article examines legislative approaches to the modern understanding of the concepts of "conscript" and "military serviceman", due to the introduction of martial law in Ukraine. Attention is drawn to the fact that these interpretations remain controversial in national legislation, therefore, the theoretical approaches of legal scholars to the understanding of these concepts are analyzed. The issue of the suitability of a recruit for military service was raised.

For a better understanding of the concept of "conscript", scientific positions are presented regarding its inherent characteristic features. The emphasis is on the administrative and legal status of a military serviceman, which constitutes the essence of legal relations within the framework of military service and is a complex mechanism, since it is endowed with a multi-component structure, which is reflected in the legislative system of regulatory legal acts.

Conclusions. Based on the analysis of modern research and current Ukrainian legislation, an own interpretation of the concepts of conscript and military serviceman is proposed. The proposed interpretations, compared to those currently prescribed in the legislation, are considered broader and more appropriate, since they include components that do not depend on the will of the person and, through the norms of law, provide an opportunity to encourage individuals to fulfill their constitutional obligations to protect/defend Ukraine, as well as to hold accountable those who evade this military duty.

KEYWORDS: administrative-legal status, military duty, conscript, military-service relations.

REFERENCES

1. Pasichnichenko O.P. Special subject "military duty", concept, imperfection of definition. *Crimes against public security and criminal legal policy of the state in conditions of hybrid war: materials of the All-Ukrainian scientific and practical conference, Kyiv, December 22, 2017*. Kyiv: Tavrichesky National University named after V. I. Vernadsky, 2017. 144 p. (in Ukrainian).
2. Law of Ukraine "On military duty and military service" dated 03/25/1992 No. 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#n3> (in Ukrainian).
3. Law of Ukraine "Fundamentals of the legislation of Ukraine on health care" dated 11/19/1992 No. 2801-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (in Ukrainian).
4. Order of the Ministry of Defense of Ukraine "On Approval of the Regulations on Military Medical Examination in the Armed Forces of Ukraine" dated 08/14/2008 No. 402. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1109-08#Text> (in Ukrainian).
5. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On Approval of the Procedure for Conscription of Citizens for Military Service During Mobilization, for a Special Period" dated May 16, 2024 No. 560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2024-n#Text> (in Ukrainian).
6. Korzh I. F. Military Service in Ukraine: Entry, Promotion, Termination: Dissertation ... Candidate of Law: 12.00.07. Kyiv, 2004. 222 p. (in Ukrainian).
7. Aleksandrov V.M. Military service as a special type of public service in Ukraine: author's abstract of dissertation ... candidate of legal sciences: 12.00.07. Kharkiv, 2009. 20 p. (in Ukrainian).

The article was received by the editors 20.04.2025

The article is recommended for printing 27.05.2025